

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMASI/DÖNEM PROJESİ BENZERLİK RAPORU
ALINMASI VE KULLANILMASI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı; Aksaray Üniversitesi Enstitüleri'ne bağlı anabilim/anasanat dallarında yürütülen tüm tezli yüksek lisans ve doktora programlarında hazırlanan tezler ile Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan dönem projeleri için “Tez Çalışması/Dönem Projesi Benzerlik Raporu”nun alınmasına ve kullanılmasına ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönerge; Aksaray Üniversitesi Enstitülerine bağlı anabilim/anasanat dallarında yürütülen tüm lisansüstü programlara ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge; 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine,

(2) 25/12/2014 tarihli YÖK Genel Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmış olan “Lisansüstü Programların Açılması ve Yürütülmesine Dair İlkeler” ile 29.02.2024 tarihli Yükseköğretim Genel Kurulu toplantısında güncellenmiş ilkelere,

(3) 20.04.2016 tarihli ve 29690 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği”ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen,

a) Anabilim/anasanat dalı: 03.03.1983 tarihli ve 17976 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Lisansüstü Eğitim-Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliği”nin 5. maddesinde enstitüler için tanımlanan ve enstitüde eğitim programı bulunan anabilim/anasanat dalını,

b) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,

c) Benzerlik: Atıf gösterilmek suretiyle birebir örtüşme veya yazının özgünlükten ve orijinallikten uzak olması durumunu,

d) Benzerlik raporu: Kullanılan benzerlik tespit yazılımı ile öğrencinin tezi/dönem projesi ve diğer çalışmalar arasındaki benzerlik taraması sonucunu,

ç) Benzerlik tespit programı: Enstitü yönetim kurulunun belirleyeceği programı,

e) Danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez/dönem projesi dönemlerinde rehberlik etmek üzere Enstitü Yönetim Kurulu tarafından atanan öğretim üyesini,

f) Dönem projesi: Tezsiz yüksek lisans eğitiminin amacına yönelik olarak hazırlanan bilimsel bir çalışmayı,

g) Enstitü: Aksaray Üniversitesi Enstitülerini,

h) Enstitü Yönetim Kurulu: Aksaray Üniversitesi Enstitülerine ait olan ilgili yönetim kurullarını,

ğ) Senato: Aksaray Üniversitesi Senatosu'nu,

h) Tez: Tezli yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik eğitiminin amacına yönelik olarak hazırlanan bilimsel bir çalışmayı,

ı) Üniversite: Aksaray Üniversitesi'ni ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tez Çalışması/Dönem Projesi Benzerlik Raporu Alınmasına ve Kullanılmasına İlişkin Esaslar

Tez Çalışması Benzerlik Raporunun alınması

MADDE 5 – (1)Tez Çalışması Benzerlik Raporu, Enstitü tarafından, tezin yalnızca Kapak Sayfası, Özet, Abstract, Giriş, Gereç (Materyal) ve Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuç ve Öneriler bölümlerinden oluşan kısmının tek bir dosya olarak (word) danışmanın mail atması üzerine bu dosyanın, Enstitüde görevli kişi tarafından benzerlik tespit programına yüklenmesi ile alınır. Benzerlik raporu en geç beş iş günü içerisinde danışmana iletilir. Danışmanın Enstitü ile yapacağı yazışmalarda, Üniversite tarafından kendilerine tahsis edilen edu.tr uzantılı e-posta hesabını kullanması zorunludur. Programa yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak tez başlığının tamamı, Yazar Adı (author's first name) olarak öğrencinin adı, Yazar Soyadı (author's last name) olarak öğrencinin soyadı bilgisi yazılır. Benzerlik tespit programına yüklenen dosyanın rapor sürecinde, ilgili programdaki filtreleme seçenekleri aşağıdaki şekilde ayarlanır:

- a) Onay Sayfası hariç,
- b) Önsöz hariç,
- c) İçindekiler hariç,
- ç) Simgeler ve Kısaltmalar hariç,
- d) Kaynaklar hariç,
- e) Özgeçmiş hariç,
- f) 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 5 words)

g) Tezden üretilen yayın/yayınlar hariç,

ğ) Alıntılar dâhil

Program menüsünde bulunan diğer filtreleme seçenekleri raporlamaya dâhil edilmez.

(2) Raporlama işlemi tamamlandıktan sonra, tezin tam başlığını, öğrencinin ad soyad bilgisini ve dosyanın toplam sayfa sayısını gösterecek ekran görüntüsünün çıktısı alınır. Benzerlik raporu kutucuğunda değerlendirme sonucu yüzde (%) olarak görüntülenir.

Tez Çalışması Benzerlik Raporunun tez savunma sınavı öncesinde kullanılması

MADDE 6 - (1) Benzerlik programı tarafından yapılan raporlama işlemi sonrasında, tezin yüzdelik sayı olarak belirtilen “benzerlik oranı”, tezin tam başlığı ve öğrencinin ad soyad bilgisi ile raporlama işleminin yapıldığı “tarih” bilgisini içeren sayfa ve tezin tamamı danışman tarafından tüm jüri üyelerine elektronik ortamda gönderilir.

(2) Fen Bilimleri Enstitüsü ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü için tez benzerlik oranı; Benzerlik programı uygulama işlemi sonrasında alınan raporda belirtilen benzerlik oranı %25'i

ve tek bir kaynaktan yapılan alıntı(lar) %10'u geçmemelidir. Benzerlik raporunda yer alan benzerlik yüzdelerinin, belirtilen oranları geçmesi durumunda tezler savunmaya alınmaz. Benzerlik oranının %25'in altında olması yasal olarak benzerlik olmadığı anlamına gelmez. Tezde, benzerlik ve benzerlik oranına ilişkin tüm yasal sorumluluk öğrenci ve danışmana aittir.

(3) Sosyal Bilimler Enstitüsü için tez benzerlik oranı; Benzerlik programı uygulama işlemi sonrasında alınan raporda belirtilen benzerlik oranı %30'u ve tek bir kaynaktan yapılan alıntı(lar) için benzerlik oranı %10'u geçmemelidir. Benzerlik raporunda yer alan benzerlik yüzdelerinin, belirtilen oranları geçmesi durumunda tezler savunmaya alınmaz. Benzerlik oranının %30'un altında olması yasal olarak benzerlik olmadığı anlamına gelmez. Tezde, benzerlik ve benzerlik oranına ilişkin tüm yasal sorumluluk öğrenci ve danışmana aittir. Ayrıca Sosyal Bilimler Enstitüsü için "Anlamsız Benzerlik" olarak nitelenen ve değiştirilmesi mümkün olmayan kanun maddeleri, şiir mısraları, tarihî ve eski harfli metinler ile ayet ve hadis gibi metinlerle eşleşmenin yüksek olması durumunda ilgili danışmanın benzerlik raporuna istinaden durumu detaylı bir biçimde açıklayan bir dilekçe yazması gerekir. Danışman dilekçeyi yazarken hangi metinlerin tezde benzerlik oranını yükselttiğini, akademik açıdan bu benzerliklerin neden benzerlik olmadığını, akademik etik ilkelerini ve akademik etik ihlallerini göz önünde bulundurmalıdır. Danışmanın söz konusu hususları gözeterek yazdığı dilekçe ile birlikte Ana Bilim Dalı Kurulu görüşü ile Enstitüye gönderilir. Danışmanın dilekçesi ve Ana Bilim Dalı Kurulu görüşü, Enstitü Yönetim Kurulunca değerlendirilir. Bahsedilen ilke ve ihlallere aykırı durumda doğacak sorumluluk öğrenci ve danışmana aittir.

Tez Çalışması Benzerlik Raporunun mezuniyet işlemlerinde kullanılması

MADDE 7 - (1) Tez savunma sınavı sonrasında başarılı bulunan öğrencinin, savunma sınavından sonra Enstitü tarafından alınan Benzerlik Raporu dosyasına eklenerek Enstitüde arşivlenir.

(2) Tez savunma sınavı sonrasında jüri tarafından tez hakkında "düzeltme", "uzatma" kararı verilmesi yahut tezde değişikliklerin yapılmış olması durumunda, "Tez Çalışması Benzerlik Raporu" yeniden alınarak, raporun bir nüshası öğrenci dosyasında arşivlenir.

Dönem Projesi Benzerlik Raporunun alınması

MADDE 8 - (1) Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsünde Yürütülen Dönem Projeleri için Benzerlik Raporu, danışman tarafından, dönem projesinin yalnızca Kapak Sayfası, Özet, Abstract, Giriş, Gereç (Materyal) ve Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuç ve Öneriler bölümlerinden oluşan kısmının tek bir dosya olarak (word) benzerlik tespit programına yüklenmesi ile alınır. Programa yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak dönem projesi başlığının tamamı, Yazar Adı (author's first name) olarak öğrencinin adı, Yazar Soyadı (author's last name) olarak öğrencinin soyadı bilgisi yazılır. Benzerlik tespit programına yüklenen dosyanın rapor sürecinde, ilgili programdaki filtreleme seçenekleri aşağıdaki şekilde ayarlanır:

- a) İçindekiler hariç,
- b) Simgeler ve Kısaltmalar hariç,
- c) Kaynaklar hariç,
- ç) Özgeçmiş hariç,
- d) 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 5 words)
- e) Dönem Projesinden üretilen yayın/yayınlar hariç,

f) Alıntılar dâhil

Program menüsünde bulunan diğer filtreleme seçenekleri raporlamaya dâhil edilmez.

(2) Raporlama işlemi tamamlandıktan sonra, dönem projesinin tam başlığını, öğrencinin ad soyad bilgisini ve dosyanın toplam sayfa sayısını gösterecek ekran görüntüsünün çıktısı alınır. Benzerlik raporu kutucuğunda değerlendirme sonucu yüzde (%) olarak görüntülenir.

Dönem Projesi Benzerlik Raporunun mezuniyet işlemlerinde kullanılması

MADDE 9-(1) Benzerlik programı uygulama işlemi sonrasında danışman tarafından alınan raporda belirtilen benzerlik oranı %30'u ve tek bir kaynaktan yapılan alıntı(lar) %10'u geçmemelidir. Benzerlik raporunda yer alan benzerlik yüzdelerinin, belirtilen oranları geçmesi durumunda Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından mezuniyet kararı alınmaz. Benzerlik oranının %30'un altında olması yasal olarak benzerlik olmadığı anlamına gelmez. Dönem projesinde, benzerlik ve benzerlik oranına ilişkin tüm yasal sorumluluk öğrenci ve danışmana aittir. Ayrıca Sosyal Bilimler Enstitüsü için "Anlamsız Benzerlik" olarak nitelenen ve değiştirilmesi mümkün olmayan kanun maddeleri, şiir mısraları, tarihî ve eski harfli metinler ile ayet ve hadis gibi metinlerle eşleşmenin yüksek olması durumunda ilgili danışmanın benzerlik raporuna istinaden durumu detaylı bir biçimde açıklayan bir dilekçe yazması gerekir. Danışman dilekçeyi yazarken hangi metinlerin dönem projesinde benzerlik oranını yükselttiğini, akademik açıdan bu benzerliklerin neden benzerlik olmadığını, akademik etik ilkelerini ve akademik etik ihlallerini göz önünde bulundurmalıdır. Danışmanın söz konusu hususları gözeterek yazdığı dilekçe ile birlikte Ana Bilim Dalı Kurulu görüşü ile Enstitüye gönderilir. Danışmanın dilekçesi ve Ana Bilim Dalı Kurulu görüşü, Enstitü Yönetim Kurulunca değerlendirilir. Bahsedilen ilke ve ihlallere aykırı durumda doğacak sorumluluk öğrenci ve danışmana aittir.

(2) Danışmanı tarafından başarılı olarak değerlendirilen ve Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından mezuniyetine karar verilen öğrencinin Dönem Projesi Benzerlik Raporu öğrenci dosyasında arşivlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hüküm Bulunmayan Haller, Yürürlük ve Yürütme

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 10 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri, Senato ve ilgili Enstitü Yönetim Kurulu kararları uygulanır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Yönerge, 2025-2026 eğitim öğretim yılından itibaren, tez savunma sınavına girecek ve Fen ve Sosyal Bilimler Enstitülerinde dönem projesi hazırlayacak tüm öğrenciler için geçerli olacaktır.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Yönerge, Aksaray Üniversitesi Senatosunda kabul edildiği tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Yönergeyi Aksaray Üniversitesi Rektörü yürütür.

Kabul Edilen Yönergenin

Senato Tarihi	Karar Sayısı
30.04.2025	2025/09-01